

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtöken és vasárnap.
Előfizetési árak: Évesre 5 frt, félre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyen száma 5 frt. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frt 10 kr. —
Jár a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Szavazzunk!

1896. okt. 28.

Szavazóbárczás honpolgárok, elérkezett a cselekvés órája! Menjete szavazni, képviselőket választani. Bárkire adjátok szavazatokat, tegyétek azt nyugodt lelkiismerettel! Fékezzétek a vak szenvedélyt, nehogy vér és sár tapadjon azokhoz a mandátumokhoz, melyek népszuverenitásokból folyó igazolványai az új törvényhozóknak, akiknek hivatása kerületi érdekeitek s az ország jogait megvédeni. A több mint három hetes választási campagne alatt — liberális pártállásunk teljes ignorálásával — mindenkor mérsékeltre s engedékenységre ösztökéltük a pártokat, most pedig, midőn még csak egy-két nap választ el bennünket a választások megkezdésétől, a választópolgárokhoz, különösen pedig az ellenzéki táborhoz intézzük komoly intelmünket, hogy óvakodjanak az erőszakoskodástól, a kedélyek mesterséges felizgatásától, mert a harag soha sem volt jó tanácsadó, az erőszak pedig még a legigazságosabb ügyet is kompromittálja.

E figyelmeztetésünk, e kérelmünk annál inkább látszik igazoltnak, mivel az ellenzéknek ezuttal csakugyan komoly oka van a haragra, a kétségbeesésre. Mert szörnyű s végzetes az a vereség, mely az ellenzéket az egész vonalon fenyegeti. Hisz' számbelileg s erkölcsileg egyaránt

megfogyatkozva kerül ki a választásokból. Sőt az opposíció annyira elvesztette lábát alatt a talajt, hogy az esetre, ha az újdonsült néppárt le nem köti a liberális párterő jelentékeny részét, a régi ellenzék összes árnyalataiból legfeljebb csak néhány hirmondó kerülne vissza a házba.

Az ellenzék természetesen hivatalos presszióval s a kormány erőszakosságával indokolja a maga véres vereségét, de az ország józan közvéleménye ezt az indokolást, ezeket a kifogásokat nem akceptálhatja, mivel ezek csak nem felelnek meg a való tényeknek.

A mire az ellenzék oly nagy garrral hivatkozik s a mire ismételve mi is rámutattunk, az nemcsak most s a Bánffy-kormány egiszé alatt mutatkozott, hanem megvoltak ezek a választási küzdelmek minden előző kormány alatt is. A mostani választások képe és morálja alig különbözik az előbbiektől.

Az etetést s ivást biz' nem a bösz Bánffy Dezső találta ki — a lélekvásárlást pedig az ellenzék is régóta praktizálja — az megéppenséggel bizonyos, hogy a közjogi ellenzék soha sem fenyegette az ország nyugalma oly közvetlen veszéllyel, mint fenyegeti a fanatizált néppárt, a mely utóbbi körülmény bizonyos fokig beigazolja a kormány nagymérvű óvintézkedéseit, melyek néhány napra valósá-

gos ostromállapotba helyezték a millenáris Magyarországot.

Az ellenzék előrelátható vereségének és az emiatt való elkeseredésének igaz okait, eszerint nem annyira a Bánffy-kormány erőszakosságában, s nem is a kétségtelességül komoly megrovás alá eső választási visszaélésekben kell keresni, hanem inkább az ellenzék erkölcsi elzúllásában s abban a tagadhatatlan tényben, hogy Magyarország megunta az üres frázisokat s nem tud többé bizalommal viseltetni olyan ellenzék iránt, mely önmagában meghasonolva s egymást gyalázva fordul bizalomért a nagy választó közönséghez.

Távirat.

Budapest, 1896. okt. 28. (A Székelyföld eredeti távirata.) Eddig már 19 szabadelvű s 2 ellenzéki egyhangú választásról jött értesítés. A szabadelvű pártra nézve mindenünnen kedvező hírek jönnek.

Választási mozgalmak.

Kézdi járásban Szacsavay Sándor az utolsó erőlködéseket teszi. — Pénzen fogadott agitátorokkal iparkodik az ellenjelöltet diskreditálni. Koldusok, csavargók mind alkalmas mediumok arra, hogy jó pénzért hangulatot csináljanak mellette s elhitesék a néppel, hogy Beldi László is zsidó, mert úgy

TÁRCZA.

Az obsitos.

Az állomáson senki se várta. Igaz, nem is tudhatták megérkezését, mert két héttel előbb szabadságolták, mintsem a három év kitelt. Mekkora lesz a meglepetés, ha majd otthon benyit a szobába, mint katonaviselt, harcedzett ember. Hiszen Göntér András ott szolgálta a királyt — azaz a reglement szerint a császárt — Boszniában, hol bár a megszállott tartományok régen békességben vannak, mégis úgy érzi magát a katoná, mint ellenséges földön. Most, hogy az „urlauber” kemény, szabályos lépésben faluja felé tartott, különös érzés fogta el. Ugy rémlott neki, mintha lelkének egy részét, stálan a legbecesebbet, messze országban hagyta volna el s most ez idegenből maga is mint idegen kerülne haza.

A mint a nyárfa szegélyezte uton egyre közeledett szülőhelyéhez, egyre sápadtabb lesz a leszálló nap ragyogása, mely ősi sugarát szétárasztotta a róna fölött. Ime a falu első házai, a hosszú utca, melynek másik végén áll szüleinek a háza. Alig, hogy változott valami. Ott a mellékutczán ugyan egy sor ház ujjonnan van cserepezve, bizonyosan a tűz hamvasztotta el a szalmaföldelet. Emitt meg új boltot nyitottak. A név, mely a cégétáblán van, azonban nem hangzik ismeretlenül, többen is viselik a helységben. Különbözik mind a régi. A fák a templom előtt, a plébánia mohlepte fala, az iskola, a ko-

pott városháza; — minden a régi, alig hogy valami új jött hozzá, talán egy-két vízkő vagy vaskeleszt a temetőben, más alig változott. Az emberek is, akik utközben köszöntik és kezet szorítanak vele, ugyanazt az ábrázatot viselik, mint három év előtt. És a szíve összeszorult, mert elgondolkozott, hogy ő maga bezzeg megváltozott: visszatér ugyan szülőházába, de más érzelmekkel, mint azt három év előtt elhagyta.

Mert hosszú sor ám a három év. A mint félreolta az egyszerű földszines házban a reteszt, mely a kimenet pótolta, megállt egy pillanatig. Szokatlan felindulás vett erőt rajta, melynek izgalmaiban egy pillanat alatt újra átélte a távolban töltött hosszú időt. A sanyargatást az „abrikung” első heteiben. Aztán, mert ha paraszt subancz volt is, de nem sült paraszt, lassanként megkedvelte a kapitánya. Hogy megkapta az első csillagot, s végre, hogy léptették elő kaplárának. S a feliérseledek hogy nézték jó szemmel, mert bizony helyre egy legény Andris, a bizony.

Kínálkozott is a szerenese és csak ő rajta mult, hogy beházasodhatott volna szép vagyonkára. Meri a kapitányos gyönyörűség kis leánya, ott Tuzlán, a Lídike, fűlig szerelmes lett beléje. Egyetlen gyermek volt az öregnek, aki már alig bírta egyedül ellátni üzletét és eleget példázott neki, hogy vegye el az Örsikéjét. Mert Magyarországból származott oda a bosnyákok közé, hát leginkább valami dolgos magyar embert szeretett volna vejének. S hogy szomorkodott a leány, mikor bucsuzott tőle, mikor nehéz szívvel maga tanácsolta neki, verje ki fejéből, irtsa ki lelkéből ezt a szerelmet, noha ő is

érzi, viszonzozza egész lelkével. Hejh, tiltotta ezt a szerelmet a becsület.

Hiszen ő otthon le van kötve, van felesége. És bár ez a házasság oltárelőtti még nem kapta meg az áldást, azért mégis csak házasság. Eligérkeztek ők a pap előtt, András, meg a szomszédnak Kaszás Nagy Jánosnak a leánya, Maris és az eljegyzési lakomán hivatalos volt a fél falu. A Maris aztán hozzájuk költözött, s azóta ott lakik náluk; Andrisnak az édes anyja őt a menyének szólítja és az egész falu Göntérnének nevezi. Iz a frigy azért, mert a honvédelmi miniszterium nem akart beleegyezni és a papnak nem szabad őket összeadni, míg leszolgálja a három évet, ez a frigy azért mégis csak szent. Nem hagyhatja el Andris a feleségét, hanem vissza kell térnie hozzá, bármilyen nehezére essék is neki, még nehezebbre, mint annak a pár levélnek az írása, a melyben néha-néha életjelt adott magáról. És most, bár lelkének javát ott hagyta annál a kis lány nál Tuzlában, haza is tért, a mint megkivánja a becsület.

Térdével egyet lőkött az ajtón és belépett. Az udvarban nem volt senki, de mikor a konyhába lépett, édes anyja nézett rá elámultan, s egy boldog kiáltással keblére szorította váratlanul megjött fiát. Előkerült az apja is, meg a többi háznép és áradó üdvözléssel, kérdésekkel fogadták a hazaérkezettet. Azonban. . . .

— De hol a Maris? kérdezte András, mikor sorra esőkolgatta rokonait és kezét fogott egyikkel is, másikkal is.

— A Maris, . . . a Maris. . . hebegték zavartan, míg végre az anyja neki bátorodott:

átzik, hogy ez most a legeslegujabb ellenzéki jelző, mindenkit zsidónak nevezni, a ki nem ellenzéki jelölt. Ezen hiában való erőlködéssel szemben a szabadelvű párt igen lelkesen tüntet Beldi mellett, lovas emberek és egész kocsisor kíséri körutjában. Megválasztása egész bizonyosnak mondható.

A k.-vásárhelyi kerületben napról-napra erősödik a szabadelvűek táborában bármily megvetendő, nyomorult fegyverekkel küzd a kétségbeesett ellenjelölt, a Benke Gyula felkesztő táborát megfélemlíteni vagy megtörni nem tudja, sőt az ellenzék kikapásai csak arra jók, hogy a józababb, higgadtabb ellenzéki elemeket is elriasszák. E mellett Benke Gyula szeretetre méltó modora, igazi gavallérsága mindenkit megnyer a maga részére. S mindezen körülmények együtt véve azon csodálatos eredményt idézték elő, hogy Molnár Józsiás, ki az utcai közvéleményre bázisozta jövődjét, jelenleg az ő jó tanácsadó prókátoraival egyedül áll. A szabadelvű párt a legnagyobb reménységgel s bizalommal néz a holnaputáni választások elébe.

Képviselő választás előtt.

K.-Vásárhelyt, 1896. okt. 26-án.

K.-Vásárhely város választó polgársága nagy nap előtt áll. Határozni kell a felett, hogy az üres phrázisoknak, a népleletből merített, a valóságnak megfelelő színezetű ámtásoknak higgyen-e? vagy ama tényeknek, melyek minket a magas kormány-nal nagyon is összefűznek s nem mondhatjuk azt, hogy rólunk mostohán gondoskodik.

Még a teremtés nagy munkájában is meg van tartva a fokozat s nem kell sárral dobálni, meghurcolni tehát azokat, kiknek szíve éppen oly nemesen dobog a haza sorsáért, a város népeinek boldogságáért, mint bárki másé. Ha az ut más is, de a szél mindnyájunknál egy: hogy a haza felvirágozzék, népe egymást szerető, boldog legyen. Hogy tisztán láthassuk az igazság fényét, vizsgáljuk meg a körülményeket, melyek minket a magas kormány-nal nagyon is összefűznek s nem mondhatjuk azt, hogy rólunk mostohán gondoskodik.

Kis városunk polgárságának egy része államségely mellett nevelteti gyermekét a felsőbb tanintézetekben, Ludoviczeumban. Hány szegény fiu nyert már alkalmazást adóhivatalnál, törvényszéknél, postánál, távirtnál, vasutnál, honvédségnél, tanító, mérnöki, erdészeti orvosi stb. pályán. Mindez nem az ellenzék dicsőségét, hanem a magas kormány irántunk való jószágát bizonyítja.

Az 1872-ik év óta 52 ezer forintot adott községi iskoláknak és így nem kellett pótdóval terhelni a népet. A regálé összeg megállapításnál is

kedvezett, mert a törvényesen megállapítható 80 ezer forintot 157 ezer forintra emelte fel.

Tekintettel a város lakóinak nyomoru iparára és gazdasági viszonyára, az itteni felső népiskolát polgári iskolára alakította át, melyben most sok szegény fiu tandíjmentesen szerezheti meg azon tudományt, mely őt vasuti, közigazgatási, törvényszéki tisztviselővé képesítheti. Hátha még — kellő utánjárással ez iskolát felsőbb kereskedelmi tanfolyammal toldhatjuk meg és itt helyben érettségíthetnek gyerekeink, mennyit segítne ez sok szegény szülőn és haladni vágyó ifjun.

Ez pedig nem lehetlenség, csak befolyásos képviselőnk legyen, en bajon azonnal segít.

Minden ármánykodás daczára a kir. törvényszék, honvédlaktanya városunkban van elhelyezve és nagyban emeli a közjót és szellemi haladást. Százakra megy évenként azon székely fiuk száma, kiket állami gyárakban helyeznek el, tisztességes munkára szoktatva a székely kivándorlást akadályozzák és fajunk fentartását a hazában minden módon elősegítik. Jól tudjuk azt is, hogy a magas kormány kilátásba helyezte, hogy eddig nagy költséggel fenntartott községi iskolákat át fogja venni és új iskolát építve, megmenti gyermekeinket a bűdös istálokba tákoló iskolák bűzétől. Nem kell a népre 15 % 20 % iskola építési pótdótot vetni, mert a hiányzó összeget az állam pótolja.

Nagy és határozott mozgalom van arra, hogy a k.-vásárhelyi-otjói vasut kiépítésék s mi a Feketetengerrel egyenes összeköttetésbe jöjünk s iparunkat, kereskedelmünket emeljük. Bármilyen hazafiatlan a kormány, még is sok szegény 48/49 agg honvédrel uriasan gondoskodik, érdemszerint segíelyezi.

A szabadelvű kormány minden törekvése oda irányul, hogy a magyar nemzet hatalmi állását, nyelvét minden más közöttünk lakó, de velünk együtt nem érző nemzettel szemben biztosítsa.

Hazafias, szép munkát végzett az ezredéves kiállítás rendezésével is és büszkén mutatta be a külföld előtt, hogy mire képes a magyar. És mi egy téves nézeti ember sivatására, ki hat hét alatt minden tudományt megtanulni képes, ki előtt nem a város népeinek jólléte, boldogsága, hanem egyéni kielégíthetetlen ambíciója lebeg; ki képes ferdíteni, ámitani évek óta; kinek politikai nézete ma ide, holnap oda loecsan; kinek hosszadalmas és tárgytalan beszéde semmi dicsőséget nem hoztak a székely névnek — mindezen képesek vagyunk.

Nem ugy van ez uram: nézzük meg tehát az éremnek másik oldalát és lássuk meg, hogy mi a magas kormánynak nem vagyunk eltasztott gyermekei.

Erre Andrisnál megerezt a zapor. A táblaszakkadt, világlátott, katonaviselt ember sírfafakadt: hogy ime kárbavesztett az a lelkiismeretfurdalás, amit boszniai szerelme miatt érzett; hiába tartotta épségben az itthoni esküt, mikor a párja már rég megtörte; a Lidikével kínálkozó jó szerencsét boldond becsületességével elszalasztotta. . . Fájdalmasan felkiáltott:

— Hát miért nem írtatok meg nekem mindjárt? Hadd lettem volna boldog a magam módja szerint. . .

— Jaj, fiam András — szólt az édes anyja esztitgatva, cizrogatva az elbusult legényt, — dehogy vettem volna lelkekre, hogy elepedj ott a messzi országban! Gondoltam: felesztendő mulva hazajössz, itthon valamennyien megvigasztalunk, elegen vagyunk hozzá, a kik szeretünk. . .

Andrisnak erre felszikkadtak könyvei.

— Édes anyám! apám! — szólt jól tette a Maris a mit tett, áldani is fogom érte, ha. . . ha jókor megy a levelém Tuzlába.

Nyugodtan papírt, tollat, tentát kért, deris arccal irt levelet Boszniába, meg-megszakítva Lidike dicséretével. Mire az írást elvégezte, mégis aggodalmasan felsóhajtott. Ez a szívéből szakadt sóhaj beillett volna imádságnak is: olyan vigasztaló szeretettel és áhitatos óhajással gondolták el mindnyájan a kérébe ment lovéről: Uram Istenem, add, hogy ne elkésve érkezézz oda. . .

P. — s.

Érettünk lesz, áldoz még akkor is, mikor a rossz sugalmazás folytán átkot kiáltunk reá.

A magas kormány figyelme nem fordult eltőlünk, sőt rokonszenvét érdemeltük ki, mert tudja rólunk, hogy mi a hazának romlatlan, igaz fiai vagyunk. E fajt kell erősíteni, ápolni, ezért kell tenni és áldozni, mert a zöld százból, a dakórománkból igaz hazafit sohasem nevelhet.

Ne vessük meg tehát a kinyújtott jobb kezét és ismerjük el, hogy egyedül a magas kormány pártfogásával, segédelmével emelhetjük városunk közjótét, népének boldogságát. Az elmondottak szemünk előtt álló valók és nem ámtások. A ki higgatlan bírál, átláthatja, hogy a városunkban élő és sok közügyi polgár emberből álló szabadelvű párt a polgárságnak javát akarja. Benke Gyula képviselőjelölt ur, nem a beszéd, hanem a tett embere lévén biztos zálogunk arra, hogy érdekeinket híven képviseli. Logyünk, bizalommal iránta és egyhangulag, bátran kiáltuk az urnánál, hogy Benke Gyula ur, mint K.-Vásárhely város szabadelvű párt képviselője, mindnyájunk örömeire éljen!!!

Magyarország életégén egy mosolygó csillag áll és ennek fényénél bontakoztuk ki, annyi vész és vihar után a sötétségből, a nyomorból. Ma az igyekezet és szorgalom embere nem esügged. Ha vannak is sérelmei, bajai, bizik egy jobb jövőben melyet a nemzet nagy költője Vörösmarty Mihály megjövendőlt, mondva:

„Még jöni kell, még jöni fog

Egy jobb kor, mely után

Buzgó imádság epedez százezrek ajakán.”

Ezért küzdünk, ezt várjuk. Hogy ezt megörhessük, egyetértésre, békosségre, testvéri szeretetre van szükségünk. Ne ámtítsuk magunkat, ne hallgassunk a csabítókra, mert az oly hadsereg soha se győzhet, mely nem követi és tiszteli a vezért. A mi vezérünk a magyar kormány, benne legyen hitünk és reményünk.

Éljen a haza!

Éljen a mi képviselőnk, nagyságos Benke Gyula!!

Barát.

Molnár Józsiás programbeszéde.

Molnár Józsiás a k.-vásárhelyi függetlenségi párt képviselőjelöltje mult vasárnap tartotta meg, ha nem csalódnak — ezuttal másodsor programmbeszédét, mert egy izben már valami olyasfélét beszélt volt, mit bizvást lehetett programbeszédnek tartani. Ezen szereplésének — a mint kitudódott — egyéb czélja nem volt, mint egy kis vitézi kirohant intézni a városi tanács ellen, melybőtor vele szemben szabadelvű népi pártot állított. A városi tanács nagy önkéntes közseg, melynek egy része, melyet Molnár Józsiás ur a maga szépitésével és a tanács lerontásával igyekezett olyan színben előtűntetni, mintha ezen úgy a tanács roszakarata folytán húzódott volna oly sokáig és egyenesen azért történt, hogy ez majd ellene fegyverül felhasználásék. Hát ez a vádaskodás egészen a Molnár Józsiás modorában és szellemében történt s ez kezdettől végig részben ferdtetés, részben szemenszódott hazugság volt. Lapunk méltósága nem engedi meg, hogy ezen törpe vádaskodással bővebben foglalkozzunk, a mélyen megsértett tanács a legilletékesebb forum: a képviselőtestület előtt, — mely az iskolaügy egész lefolyásának tanuja s intézője volt, — fog magának elégtételt szerezni, de az mégis a jóízlésnek nagy elfajulását jelenti, hogy valaki kortesfogságból egy tiszteletre méltó testület ellen, oly modorban izgasson. A nagy hangu programbeszéd természetesen sok minden egyébbel is foglalkozott, mik a sokott mederben mozogtak, de a lelke és essenciája a tekintetes tanács ellen érzett izzó gyűlölet többféle alakban való kifejezése volt. A legérdekesebb részét a programbeszédnek mindenesetre azon körülmény képezte, hogy Kovács János ur a párt vezére legalább is annyi, de sokszor lelke-sebb éljeneket kapott, mint a diszmagyarban pompázó jelölt.

Minthogy ezen második számú programbeszéd csupán hangulatkelés végett tartódott meg, az utójáték volt legérdekesebb, mely ez alkalommal tekintettel az abban részt vett egyénekre, ha impozánsnak éppen nem is volt nevezhető, de botrányos-

— Ne vedd szivedre, édes fiam, biz a Maris elment. Elhagyott az téged; nem érdemes, hogy reája még gondolj.

— Bizony ne gondolj vele, szólt az apja, kapsz te még más asszonyt, szebbet, jobbat. Habár nem akarom mondani, hogy éppen rossz volt. De hát az anyád és ő nehezen fértek össze. Mikor aztán hazakerült az unokaöcsese, a János, s apjától átvette a kovácsüzletet, hát bizony egymáson felejtették a szemüket. Volt is perpatvar elég e miatt, mig egy szép napon fogta magát az asszony és visszaköltözött szüleihez. . .

— És képzeld, vágott bele az anyja, még engem okozott az a gaz náció, azt mondták, hogy nagyon rosszul bántam a menyemmel. Pedig egész világ láthatta, hogy a kovács miatt történt.

— Azért talán, mert kaputos ember, szólt az öreg. Mintha bizony te nem érnél annyit, mint amaz.

Andrissal forgott a világ. Egy pillanat alatt átértézte a megcsalt szerelem keserűségét, az édes szabadság üdvösségét, hogy hiszen most már nem áll utjában semmi, hogy Lidikével boldog lehessen — s egyszeriben katonás haragra gyult, hogy mért is nem tudta meg annak az okos Marisnak az élet-revalóságát már régen? . . .

Erzéseinek ezt az első viharát már éppen valami nagyon hangos és nagyon cifra mondásban akarta szabadjára eresztetni, mikor az apja úgy odavetette.

— Épen felesztendeje, hogy meg is esküdtél a Jánossal.

nak elég botrányos volt. Talán ezen állításunk nem „régalom”, hogy a jelölt ur a programbeszéd befejezése után maga körébe gyűjtötte a gyermekeket s fejenként, testenként és számonként 20, azaz husz új krajczárkával, ugyanannyi darab fejtér kenyérrel és egy-egy néhány pohár borral megtraktálva, becses pártfogásukat és az ő szíves életetését kérte a maga számára. És a gyermeki közvélemény szívesen meghódolt a jelölt ur magas érdemei előtt és csinálta egész éjjelen át a tüntetést, a minőhöz hasonlót keveset mutat fel a város évkönyve. Mint ha csak a városban sohasem lett volna iskola, mint ha csak egy gyermeknek sem lett volna szülője, ki a legaljasabb, a legszemérmetlenebb kifejezésekért őket rendre utasítsák; mint ha a gazdák és munkaadók maguk adták volna szabad lábat alkalmazottaiknak, hogy a legszebb alkotmányos jogokat csúfosan pellengérré állítva, egy undorító tüntetést rendezzenek, melynek vezérszavait oly kifejezések képezik, miktől az ember arca elpirul s miket nem lehet papíron reprodukálni. És most hozzatok szöveget városi polgárok, szülők! Hát ha akadt ember, ki gyermekeiket a szülői céljaira felhasználja, ti megengedhetők tartatjátok, hogy azok végig hallgassák és megtanulják ama gyalázatos, trágár kifejezéseket, mik e nagy napon közforgalomban valának. Hát nem gondoltak azzal, hogy nem sokára itt lesz a választás napja, midőn a botrányos tüntetéseknek a hivatalos erő véget vet. Hát ki akarjátok gyermekeiteket tenni ezen veszélyeknek? ... Gondoltjátok meg a dolgot, mert a következményekért ti magatok lesztek felelősök.

A vad, szemérmetlen tüntetés tartott egész éjjelen s a esendőséggel támogatott rendőrség funkciója csak arra terjedt ki, hogy a tüntetést némi-
leg lokalizálja s ne engedje azt a végtelekbe menni. Az egész éjjeli hecchezre különben helyesen jegyezte meg valaki, hogy azt a szabadelvű pártnak pénz kellett volna megvásárolni, mert minden jobb gondolkodású, intelligens ember mélyen megbotránkozott azon, hogy mit csinálnak itt, egy különben elég tisztelőre méltó párt címe alatt s talán igazán is volt azon tősgyökeres függetlenségi embernek, ki kijelentette, hogy ő többé az ellenzéki tüntetéseknek nem akar részese lenni és a mai nap elhatározta, hogy a kormánypárttal szavaz.

Ezenyit tartottunk szükségesnek megjegyezni a múlt vasárnapi ellenzéki tüntetésekről, de ezen sőt képnak van fényoldala is. Este felé összevándorolt a k. vásárhelyi polgárok virágjából egy kis csoport s az egy szép menetet rendezett. Nem törődve a felbujtogatott mob hozzá méltó kifejezéseivel ünnepélyes és méltóságteljes körmenetben tüntetett az ő politikai hitvallása mellett. Mind derék szavazó polgár volt és pedig a legislegjavából s mind úgy viselte magát, mint tisztességtudó emberhez illő. — Ez alatt a szabadelvű párt egy nagyobb töredéke a Nemzeti szállóban Benke Gyula jelölt mellett sorakozott és őt sokszor zajosan és lelkesen éltetve, néhány vidám órát töltött el vele. S midőn ezen nagy és diszes közönséget együtt láttuk, bizonyára sokszorosan jogosultnak látszott azon reményünk, hogy ezuttal a szabadelvű párt diadalmasan kerül ki a választásokból.

Felhívás a közönséghez.

Azon tapasztalatból indulva ki, hogy K. Vá-
sárhelyt az utóbbi napokban botrányos tüntetések játszódtak le s tekintettel arra, hogy ezen tüntetések nap nap után ismétlődnek s azokban a sa-
juszavak dominálnak, melyek egyfelől a közszemérmet mélyen sértik s másfelől vallás elleni izgatást is képeznek, a rend és nyugalom megóvása végett alispán urnak október 29-én 18. res. sz. alatt leadott rendelete értelmében ezennel elrendeltetik, hogy minden szülő hasson oda, hogy gyermekei sem nap-
pali, sem éjjeli politikai tüntetéseken ne vegyenek részt. A gyermekek által okozott közszendháborításért a szülők felelősök s minden egyes esetben szigorúan fognak büntettetni.

Tekintettel arra, hogy az éjjeli tüntetéseket legfőképpen iparos alkalmazottak és eselések s más képviselő választási jogosultsággal nem bíró egyé-
nek rendezik, ezeknek csoportosulása szigorú büntetés alatt tilos s kihágásaikért esetleg maguk a gazdák, illetőleg munkaadók is felelősségre fognak vonatni.

Semmiben sem akarván a választók szabad véleménynyilvánítását gátolni vagy arra pressziót gyakorolni, a józan gondolkodású közönség átfogja látni, hogy rendezett viszonyok között azt, hogy a eselések csinálja az utcán a politikát, eltűnni nem lehet s a város méltósága s jó hírneve megköveteli, hogy maga a választó közönség legyen segítségére a hatóságnak ezen botrányos állapotok megszüntetésére.

Ezen intézkedések megtétele annál szükségesebbnek látszik, mivel vásáros idő levén, a személy- és vagyonbiztonság csak egy általmazható meg, ha minden olyan tüntetés, mely újabb meg-
újabb tulkapásokat idézhet elő s eredményeiben kiszámíthatatlan — még csirájában elfojtatik.

Kézdi-Vásárhely, 1896. okt. 27. é.

Bartók Károly,
polgármester.

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebi napokban enyhe, derült idő várható.

— **Az első képviselő a megyében** Dr. Neumann Ármán, kit Bereczkben 28-án egyhangulag ki-
kiáltottak. Öszinte örömmel üdvözljük a szabadelvű párt legelső képviselőjét s reméljük, hogy pártunk ezen győzelme az első láncszemet képezi azon diadalmi sorozatnak, mely pártunk becsületes küzdelmeit jutalmazni fogja.

— **Időjárásunk.** Régi dolog, hogy a három-
széki ősznek párja nincs. Ez amostani igazán nyár-
számba mehet. A nappalok melegek, mint akár júniusban, az éjszék pedig enyhék. A más években ilyenkor szokásos dörnek még nyomasínes s a kertek még teljes pompában vannak.

— **Alkotmányos tüntetések.** Mult vasárnap K. Vá-
sárhely város egész fővárosias jellegűt öltött. Láttunk egy darab tüntetést, mi nálunk ugyancsak ritkaság számba megy, nem lévén a székely nép vérmérséklete alkalmas nagyobb felhevülésekre s utcái botrány csinálásokra. — Az éjjeli események egyelőre rendes mederben mozogtak, mennyiben az egymással szemben álló pártok kölcsönös éjelje-
zék jelöltjeiket, de aztán lassankint a eselések vette át az uralmat. Lerészegített suhanezok, eselések, iparos alkalmazottak üvöltöttek, ordítottak az utcákon az egész éjjelen s a rendőrség esekély erájával mit sem tudott tenni a nagyon felszaporodott tömegekkel szemben. Voltak nagyobb felvonulások s egyes csoportok üvöltve jártak be az utcákat, de egyéb kihágásokat nem követtek el. Igen természetesen a választó polgárok igen kevés mértékben vettek részt s csupán egy néhány exaltált lel-
kü hazafi mutatja meg, hogy ha ő rá a szabadelvű párt nem reflektál, megmutatja, hogy ő is tud valamit. Lévé pedig az ellenjelölt listja igen jó minőségű, ezen alapon az asszonyok részt követeltek a politikai mozgalmakból, mert hát az olyan list, melyből pompás pántlikás fánkot lehet sütni s melynek legfőbb virtusa az, hogy nem kell pénz érte, bizonyára megérdemli egy kis alkotmányos kiabálást. A hölgyeknek pedig meg kellene gondolni azt, hogy ha Józsiás ur valami letételeképen itthon maradna, még jobb listet gyártana. Aztán meg azt sem szabadna elfeledni, hogy az asszonyi tisztességgel sehogys sem fér össze, hogy politikai tüntetéseken részt vegyenek.

— **Halálozás.** Pávai Vajna Ignác né szül. nagy-
váradi Horvát Zsuzsanna életének 67-ik, boldog házasságának 50-ik évében hosszas szenvedés után, 1896. október 25-én délután meghalt. Bonne egy széles körű család egyik szeretett tagját siratja. Béke poraira.

— **A cél szentesíti az eszközt.** Ezt a híres jezsuita mondást a mi ellenzékünk is teljesen magáévá tette s alkalom adtán ahhoz képest is jár el. Annak idejében nagyban járta, hogy a kormánypárt jelöltjét bevonulásakor tollal, záptojással dobálják meg, de ezt a esendőr-szurony s a higgadtabb elemek intervenciója megghusította. Aztán jött a 20 kros eselések tüntetése s mikor már ennek is gátat vetett a hatóság, akadt egy néhány nyomorult gazember, kik egyikéhez a legaljasabb fegyvereknek, az ablak beveréséhez folyamodott. Ezek a jó madarak felhasználva az alkalmat, még a ha-

tósági tisztviselők az éjjeli rend fentartásában voltak elfoglalva, mult szeredára virradó éjjelen Bartók Károly polgármester és Dobay János rendőrkapitány ablakait beverték. Ahoz szó sem férhet, hogy ezen pimaszság kifolyása volt azon izgatásoknak, melyeket Molnár Józsiás jelölt programbeszédében a városi tanács ellen intézett, valamint az is bizonyos, hogy ezen ablakbeverésnek politikai cél-
zata volt, azért nagyon is helyén valónak találjuk, ha most már a hatósági közegek minden felesleges kiméletet félretéve, a legnagyobb erélyvel iparkodnak véget vetni az utcái mob garázdálkodásainak. Most már van katonai erő is s a ki a törvényes állapotot megháborítja! érezze is súlyosan annak következményeit.

— **Deszkák, lécek, pallók szállítása.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak kolozsvári üzletve-
zetősége részére szükségelt deszkák, lécek és pallók szállítása iránt november hó 18-ig lehet pályázni. A közelebbi feltételek a kamara irodájában betekínthetők.

— **Olaj és fagygyú szállítás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak diósgyőri vas- és acélgyára részére szükségelt különféle olajok és fagyú szállítása iránt folyó évi november hó 12-ig lehet pályázni. A közelebbi feltételek a kamara irodájában betekínthetők.

— **15.000 klgr. terpentín olaj.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak diósgyőri vas- és acélgyára részére szükségelt 1500 klgramm terpentín olajszállítása iránt november hó 17-ig lehet pályázni. A közelebbi feltételek a kamara irodájában betekínthetők.

— **Utépítés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a fenyéd-Zeteloka-, gyergyótekerőpataki törvényhatósági utvonali köve-
zési és kavicsozási munkáinak kiadása tárgyában a a csikszideradi államépítészeti hivatalban folyó évi november hó 17-én versenytárgyalás tartatik.

Legújabb szenzáció. Londonban egy szap-
pant találtak fel, mely nemcsak mos, hanem tetszés-
szerinti színben meg is festi a legfinomabb szövetet, bársonyt, csipkét stb. Sajátságos, hogy sem a kezét, sem az edényt nem fogja, míg a festett tárgy szin-
tartó és nem fakul meg. Az angol gyár ezen talál-
mány elárusítását, mely Maypole Soap néven jön forgalomba, már Magyarországon is megkezdte.

Jóteknonyezélu államsorsjáték. Mint az elő-
ző években, ez idén is nagy jóteknonyezélu államsors-
játék tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyereményeiben következő jóteknonyezélu intézmények részesednek:
A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesítendő alap; a kézdi-vásárhelyi „Stefania” menedékház; a budapesti első gyermekmenhely; a kolozsvári „Mensa Academica”; a szünidei gyermektelep-egylet; a fehéskereszt egylet; a Cirkvenica mellett létesítendő tengeri gyermekkórház; az első budapesti szegény gyermekkert-egylet egy-egy tizedrészen; budapesti Erzsébet-kórházegylet; a győri nádorvárosi leányárvaház; nagyváradi „Erzsébet” árvaház és a budapesti VII. kerületi népkönyha egy-egy huszadrészen. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 60000 forint, az összes nyeremények 160,000 forintra rúgnak. Sors-
jegyek á 2 frtért kaphatók minden lottó, s ós adó-
hivatalnál, a legtöbb postahivatal és dohánytőzsdé-
ben. A húzás f. évi december hó 28-án történik.

Nyilttér*)

Nyilatkozat.

Futásfalva község képviselőtestületének 1896 évi október hó 9-én tartott ülésének 108-ik jegyzőkönyvi pontja értelmében kinyilvánítjuk, mikép az 1896 év folyamán községünkben Ifakalvi Török Sándor építész-válalkozó által, Magyarország ezer-
éves fennállása emlékére épített község háza, — mind a kor szellemének, mind pedig a terv és vállalatnak minden irányban teljesen megfelelő lévén, teljes elismerésünket nyilvánítjuk. A képviselőtestület megbízásából kiadtuk

Vitályos Pál,
k. jegyző.

Sandi Mihály,
községi bíró.

*) Ez a közlés a községi hivatalban van kiadva.

Hirdetések.

Szám 9545—96.

Pályázati hirdetmény.

Lemhény község székhelyével Lemhény és Almás községekből alakult körjegyzői csoportban az elbálozósá

folytán üresedésbe jött körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A jegyző évi járandósága: 400 frt fizetés, 40 frt irodai állomány, valamint a magánosok részére teljesített munkálatok után a törvényhatóság által meghatározott munkadíjak élvezete. Pályázhatnak minden magyar honos

nagykori honpolgár, ki az 1886 évi XXII. t. cz. 74 §-hoz képest az 1883 évi I. t. cz. 6 §-ban foglalt képesítéssel bír, — mindazonáltal pályázati kéréséhez eddigi gyakorlati alkalmaztatása, erkölcsi és társadalmi magaviselete felől okmányait csatolni minthogy az ezek nélkül beérkezett

pályázatok figyelembe vétetni nem fognak.

A pályázati határidő 1896 évi november 20-ig.

K. Vásárhelyt, 1896. évi okt. 20-án

Cseh Gyula,

180. 2—3

főszolgabíró.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy körfűrészszel való fa vágását a téli időszakra bárkitől elfogadok.

Értekezni lehet

Török Sándor

182 1—2

építésznél.

„Bohemia“

világhírű kézi harmonikám, mely el van látva jó hosszú billentyűkkel és gyöngyház gombokkal, csak **4¹/₂ forintért** szállítom.

Ezen harmonikának két kettős fuvója mellett még egy 11 ráncú fuvója van, melynek sarkai a korai elrongálás ellen ércsarkokkal vannak ellátva.

A hangok egyes különálló lemezekre vannak minék következtében a harmonikának orgonához hasonló kellemes hangja van.

15 ¹ / ₂ × 33	cm. nagysága,	40	hangu,	2	változat	frt 4 ¹ / ₂
17 × 34	"	60	"	3	"	frt 5 ¹ / ₂
17 ¹ / ₂ × 34 ¹ / ₂	"	80	"	4	"	frt 6 ¹ / ₂

Öntanuló iskola ingyen. Csomagolás és portó 60 kr. Képes árjegyzék szintén ingyen.

Szállítás utánvét mellett. Becserélés meg van engedve. Ismét eladók összekötése kerestetik.

C. A. Schuster
harmonikakészítő
Grasitz (Csehország)

187 5—20

Legfelsőbb helyen engedélyezett „Duna“ biztosító-társaság.

Összes biztosítéki alap
több mint 13 millió forint.

Alapított 1867. évben.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a „Duna“ biztosító-társaság a főügynökséget rám ruházta.

A „Duna“ biztosító-társaság biztosítéki alapja tőkében és tartalékban 8.599,873 frtot és évi díjbevételekben 4.500,000 frtnál többet, összes biztosítéki alap tehát 13.000,000 frtnál többet tesz ki. A „Duna“ biztosításokat eszközöl szabott díjak mellett:

- a) tűzkár ellen lak- és gazdasági épületekre;
- b) jégkár ellen mindennemű terményekre;
- c) szállítási veszélyek ellentengeren, vasuton és
- d) az ember életére, tőkére és járadékokra, valamint leányok kiházasítása, minden kombináció szerint.

Miután még fölemlitem, hogy az előforduló károk a leglelkismeretesebb módon megbecsültenek és a társaság által a legpontosabban kifizettetnek, kérem becses ajánlataikat s maradok kiváló tisztelettel

177. 3—3.

LÁSZLÓ ZOLTÁN.

HIRDETMEY.

Ő cs. és apost. kir. Felsége f. é. október hó 4-én Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a f. év végével rendezendő

XIX-ik jötekonyczélú m. kir. állami sorsjáték

remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesítendő alap, 2. a kézdi-vásárhelyi „Stephania“ menedékház, 3. a budapesti első-gyermekmenhely, 4. a kolozsvári „Mensa Akadémika“, 5. a szűnidei gyermekotlet egyet, 6. a fehér kereszt-egyet, 7. a Czirkvenzia mellett létesítendő tengeri gyermekotlet és 8. az első budapesti szegény gyermekotlet egyenként egy tízed; míg 9. a budapesti „Erzsébet“ kórház-egyet, 10. a győri nádorosi leányárvaház és 11. a budapesti VII. kerületi népkönyha egyenként egy huszadrészében részesíttessék.

E sorsjáték összes 3232-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint 180,000 forintba ruagnak, és pedig:

1 nyeremény	60000 frt	2 nyeremény egyenként	2000 frt
1 „	15000 „	4 „	1000 „
1 „	10000 „	20 „	500 „
1 nyeremény	5000 „	50 „	100 „
1 „	4000 „	200 „	50 „
1 „	3000 „	3000 „	10 „

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1896. évi december hó 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamint lottó-, sós- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegy áruló közegnél.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

185 1—6.

M. kir. lottó-igazgatóság.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butcrok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toleitt-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyágbetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrőcezel.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 62—100)

Ny. Ifj. Jancsó Mózes Kézdi-Vásárhelyt.